

НЕ ТІЛЬКИ ЕТАП ТВОРЧОГО РОЗКВІТУ...

Неювілейний погляд з нагоди 90-річчя з дня народження професора Василя Гомонная

Туряниця Василь Васильович

м.Ужгород

Про професора, доктора педагогічних наук, заслуженого вчителя України, відмінника освіти, завідувача кафедри педагогіки і психології Ужгородського державного університету Василя Васильовича Гомонная писати водночас і легко, але в той же час й вельми важко, щоб не оминути жодної творчої та людської грані такої особистості – педагога, науковця, керівника, організатора і людини.

Одним із яскравих і насичених періодів його життя, вагомою сторінкою в біографії є період роботи в Ужгородському державному університеті.

У 1962 році після успішного захисту кандидатської дисертації «Розвиток народної освіти і школи в Угорській Народній Республіці (1956-1960 рр.)» Василь Васильович перейшов із обласного управління освіти, яким він керував вісім років, на кафедру педагогіки і психології Ужгородського державного університету. Саме з цього часу на повну силу розкривається багатогранний організаторський та педагогічно-науковий хист вченого і людини В.В.Гомонная.

З перших днів роботи на кафедрі він вніс у колектив творчий неспокій, прагнення ввести у підготовку педагогічних кадрів інновації, набутий досвід, розширити проблеми вивчення розвитку педагогічної думки в Україні та країнах Східної і Центральної Європи, дослідити благодатний пласт педагогічної думки на Закарпатті та ввести його в цілісну структуру, русло всеукраїнської педагогічної думки, щоб спростувати спотворену думку, що Закарпаття це – «земля без імені», «Африка в центрі Європи». І цього він домогся своєю працею – чисельними науково-обґрунтованими публікаціями про педагогічну думку на Срібній Землі.

Двадцять років (1966-1986 рр.) В.В. Гомонная очолював кафедру, роботу якої спрямував на формування професійної психолого-педагогічної підготовки студентів – майбутніх учителів та науковців. Енергійний і в той же час толерантний керівник створює при кафедрі лабораторію психолого-педагогічних досліджень. Одним із перших в Україні та першим у області створив при кафедрі центр технічних засобів навчання та комплексного машинного навчання і контролю знань студентів з педагогіки і психології. І це була данина не моді, а вимога часу. Оскільки кафедра була загальноуніверситетською, її досвід був поширений на всі кафедри всіх факультетів університету та в навчальний процес шкіл Закарпаття. Принагідно необхідно зазначити, що новий очільник кафедри звів цей важливий напрям не тільки до абсурду, а й цілковитого його знищення в прямому і переносному значенні...

Провідною проблемою дослідження для науковців кафедри під керівництвом В.В.Гомонная була освіта європейських країн та багатогранна і неповторна педагогічна спадщина рідного краю у пов'язі з європейською та українською педагогічною думкою. На цей період припадає велика кількість наукових публікацій як самого керівника колективу з питань дидактики у загальноосвітній школі та вузі, виховання, впровадження інновацій і т.д., так і викладачів кафедри. Їхні дослідження переросли у дисертації. Переконливим цьому фактом є те, що під керівництвом В.В.Гомонная, який щиро по-батьківськи сприяв науково-педагогічному росту своїх колег, учителів шкіл, закінчило близько тридцяти чоловік аспірантуру і захистили кандидатські та докторські дисертації. Це стало можливим за умови його керівництва, створення стаціонарної та заочної аспірантури.

Саме на цій базі В.В.Гомонная і створено власну школу. Його наукові розвідки та керованого ним колективом побачили світ у фахових журналах, республіканських, всесоюзних та зарубіжних видавництвах, засобах масової інформації. Та з приходом нового керівництва після В.В.Гомонная школу втрачено, кадри розпорошено. Доцентрової сили не стало. Натомість – гасла, амбіції на мильній бульбашці, пихатість і зверхність, наукове пустодзвонство, що не витримують елементарної критики з боку здорового глузду. Взята неправдами булава, але до неї необхідна і мудра голова... Результат – повна втрата школи і магистрального напрямку дослідження освіти і шкільництва та шляхи їх подальшого розвитку. Це стосується і наявних на той час різноманітних гуртків, педагогічних читань, конференцій, присвячених видатним педагогам краю, України та зарубіжжя.

В.В.Гомонная обирався делегатом кількох учительських з'їздів та з'їздів Педагогічного товариства України. Більше трьох десятиріч він очолював Раду і Президію Закарпатського відділення Педагогічного товариства України, двадцять років очолював науково-методичну раду з питань педагогіки і психології крайового товариства «Знання».

Період роботи В.В.Гомонная в Ужгородському університеті – це період прояву і реалізації багатогранно-

го таланту Педагога-науковця і Людини. Цілеспрямованість, творчий пошук – це ті два крила, що підняли його на рівні визнання краю, України, колишнього Союзу Радянських Соціалістичних Республік та зарубіжних країн. Однак, останній час цього періоду був і безпідставним тиском виходу на пенсію особистості В. Гомонная з боку претендента на кафедру, заздрістю його плідній праці та гуманістичному і демократичному принципам керівництва колективом. Безпідставне цькування підказало розуму Людини, Педагога і Науковця перейти на роботу в Закарпатський інститут післядипломної освіти та Ужгородський державний інститут інформатики, економіки і права (нині Закарпатський державний університет), де він плідно продовжував працювати до останніх днів свого життя.

Багаторічну роботу Василя Васильовича на освітній і науковій ниві так оцінив колишній міністр освіти України, академік І.К.Білодід: «В.В.Гомоннай поєднує у собі вміння педагога, і глибину науковця, і почуття сердечної людини, яка знає, любить свою справу, справу свого життя, віддає їй усі свої сили, знання, розум». Приєднуємося до цієї оцінки і ми з нагоди 90-ліття від дня народження В.В.Гомонная, яке минуло 11 грудня 2010 року.

Прикро, що сьогодні на кафедрах (кафедра педагогіки і психології, яку очолював В.В.Гомоннай, нині розділена на дві кафедри – педагогіки і психології) не спромоглися з приводу ювілею не те, що організувати науково-практичну конференцію високого рівня, а й суто менших за рангом – кафедральні та загальноуніверситетські, що не робить честі та слави колективам структурних підрозділів національного вишу та особливо тим, хто ще сьогодні слава Богу, живі, котрим В.В.Гомоннай допоміг протоптати стежину у світ науки. Нажаль, добро забувається. А повинно бути за Божою і загальнолюдською мораллю, навпаки...